

# Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland.

Concrete bouwstenen op basis van bestaande inzichten.

Het  
Nieuwe  
**Buurthuis**



# De kracht van een gezamenlijke oplossing.

We brengen expertise op **doelgroep**  
en **thema** bij elkaar om te komen tot  
een gezamenlijke **visie** op duurzame,  
menswaardige opvang.



We bundelen **bestaande inzichten**  
in een landelijk beschikbare aanpak  
voor duurzame, menswaardige opvang.

Beschikbaar voor gemeenten, provincies en  
uitvoeringsorganisaties.

## Onze droom?

Van... een **wiel** dat steeds opnieuw  
uitgevonden wordt.

Naar... een **vliegwiel** door efficiënte  
samenwerking en gebruik te maken van ieders  
kracht!



Het  
Nieuwe

# Buurthuis is een **aanpak** gebaseerd op:

## Samen- werking

— Een afgestemd  
proces

## Bewuste keuzes

— Inrichting op  
basis van kennis  
en expertise

## Betaalbaar

— Afbouwen  
personeel en  
beveiliging

Het  
Nieuwe

# Buurthuis



Samen-  
werking

Bewuste  
keuzes

Betaalbaar

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland.

Het  
Nieuwe  
**Buurthuis**

### Rust & privacy

Deze bouwsteen focust op de basisbehoeften rust, privacy en welzijn. Met behulp van praktische en haalbare oplossingen wordt meer privacy gecreëerd in slaapruidtes – o.a. door een bed ombouw – en worden overige ruimten optimaal ingericht om rust, welzijn en bewoners' autonomie te bevorderen.

#### Inrichting en ruimte gebruik t.b.v. basis welzijn, autonomie

### Uitvoering

#### Scan van de locatie

- De gemeente/uitvoeringsorganisatie stelt o.b.v. de scan een verbeterplan op, waarbij aandacht is voor onderstaande elementen. Het Rode Kruis kan extra advies uitbrengen met behulp van een schouw (internationale humanitaire standaarden voor opvang).

#### Gedeelde slaapkamers

- Bij voorkeur alleen met bekenden op een slaapkamer en met maximaal vier personen.
- Neem contact op met De Wachtkamer voor de installatie van een bed-ombouw (zie pagina 2) die voorziet in privacy en opbergruimte.

#### Gebruik van ruimten

- Haal bewoners' behoeften op om **gemeenschappelijke** ruimten in te richten die aansluiten op verschillende doelgroepen (man, vrouw, kind, etc.).
- Richt **rust-, studie-, gebeds-, en jeugdruimten** in. Bij beperkte ruimte kan gewerkt worden met inschrijving of tijdschema's.
- Creëer een **kindvriendelijke** ruimte voor 4–12 jaar, waar kinderen op vaste momenten kunnen spelen en ontladen onder begeleiding van vrijwilligers (m.b.v. UNICEF).
- Houd één slaapkamer vrij waar bewoners zich kunnen inschrijven om een nacht alleen (of met partner) te slapen.

#### Materiaalkeuzes & autonomie

- Gebruik kleur en groen voor een huiselijke sfeer, geef bewoners keuzemogelijkheden.
- Een eigen bedlamp, - stopcontact en verstelbare thermostaat; zelf kunnen bepalen.
- Gebruik geluiddempende materialen.
- Betrek bewoners ten alle tijden in de inrichting van ruimten.

Uitvoering m.b.v. de Wachtkamer, Rode Kruis, UNHCR en UNICEF.

Het  
Nieuwe

# Buurthuis De bouwstenen

Praktische en haalbare  
oplossingen creëren meer **rust en  
privacy** in slaap- en leefruimtes  
én in de omgeving van de  
opvanglocatie.

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland.

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland.

Het Nieuwe  
**Buurthuis**

### Rust & privacy

Deze bouwsteen focust op praktische en haalbare oplossingen, o.a. door een bed om te bouwen tot een woonruimte met welzijn en bewoners' input.

### Inrichting en rust

### Uitvoering

#### Scan van de locatie

- De gemeente/uitvoerder aandacht is voor de locatie met behulp van een scan van de locatie.

#### Gedeelde slaapkamers

- Bij voorkeur alleen in gemeenschappelijke ruimtes (zie pagina 2) die voor meerdere bewoners geschikt zijn.

#### Gebruik van ruimtes

- Haal bewoners' bijeen om te aansluiten op veranderingen.
- Richt **rust-, studie- en recreatie** worden met inschrijving.
- Creëer een **kindvriendelijke** kunnen spelen en ontspannen.
- Houd één slaapkamer (of met partner) terug voor bewoners.

#### Materiaalkeuzes & inrichting

- Gebruik kleur en geluid.
- Een eigen bedlametage.
- Gebruik geluidsoverbrengers.
- Betrek bewoners' input.

### Uitvoering m.b.v. COA

### Bewonersparticipatie

Deze bouwsteen biedt personeel praktische handvatten om bewoners structureel te betrekken op de locatie. Met behulp van trainingen, tools en tips wordt bewoners' eigenaarschap over de locatie vergroot.

#### Betrokkenheid, inspraak en eigenaarschap

“Onze grootste uitdaging? Bewoners bewegen van áchter de kar, waar wij hard aan moeten trekken, naar vóór de kar.” Locatiemanager

### Uitvoering

Bewonersparticipatie komt in verschillende vormen en maten; van 'slechts' input leveren tot bewoners daadwerkelijk regie en beslissingsbevoegdheden geven. Dit is een **proces** wat constant aandacht vraagt. Maar vooral: een constructieve en ontvankelijke **houding** van het personeel!

**Train personeel** in effectieve, adult-to-adult communicatie en samenwerking met bewoners als absolute basis voor succesvolle bewonersparticipatie

Organiseer regelmatig **townhalls** om dingen te vieren, informatie te delen (veiligheid, activiteiten) én op te halen (aandachtspunten, zorgen)

Installeer een **bewonersraad** met een duidelijke mandaat en taakomschrijving. De raad heeft structureel contact met personeel en de bewoners.

Installeer een **feedbackmechanisme**

**Leer bewoners kennen**, maak talenten en wensen inzichtelijk met o.a. surveys

surveys zijn input voor:

Start **werkgroepen** voor o.a. activiteiten, inrichting, omgeving, veiligheid. Haak bewoners aan met intrinsieke motivatie voor de thema's. Leg planvorming & budget bij hen.

Bewoners stellen samen **leefregels** op, aanvullend op de basis huisregels.

Draag **dagelijkse taken** geleidelijk over, zodra werkgroepen goed functioneren.

Gebruik hiervoor de beschikbare tools, trainingen & expertise van **Movement on the Ground, Thuis in Oss, het Rode Kruis en COA.**

Het Nieuwe

# Buurthuis De bouwstenen

Structurele bewonersparticipatie vergroot eigenaarschap.

## Een duurzame voor menswaardige opvang in

### Rust & privacy

Deze bouwsteen focust op praktische en haalbare oplossingen, o.a. door een bed om te creëren voor welzijn en bewoners'

### Inrichting en

### Uitvoering

#### Scan van de locatie

- De gemeente/uitvoerder aandacht is voor de locatie met behulp van een scan

#### Gedeelde slaapkamers

- Bij voorkeur alleen voor bewoners
- Neem contact op met de gemeente (pagina 2) die voor de locatie

#### Gebruik van ruimte

- Haal bewoners' bijeen om te aansluiten op veranderingen
- Richt rust-, studie- en ontmoetingsruimte worden met inschrijving
- Creëer een kindvriendelijke ruimte kunnen spelen en ontspannen
- Houd één slaapkamer (of met partner) tussentijdse

#### Materiaalkeuzes

- Gebruik kleur en geluid
- Een eigen bedlaminaat
- Gebruik geluiddempende materialen
- Betrek bewoners bij de keuze

### Uitvoering m.b.v.

## Een duurzame voor menswaardige opvang in Nederland

### Bewonersparticipatie

Deze bouwsteen biedt persoonlijke betrekking op de locatie. Met de eigenaarschap over de locatie

#### Betrokkenheid, inspraak

“Onze grootste uitdaging is om het hard aan moeten trekken

### Uitvoering

Bewonersparticipatie komt in de vorm van leveringen tot bewoners daadwerkelijk een proces wat constant aan de hand van ontvankelijke houding van de

#### Train personeel in effectieve

adult communicatie en samenwerken met bewoners als absolute basis voor succesvolle bewonersparticipatie

Organiseer regelmatig townhall meetings dingen te vieren, informatie te delen (veiligheid, activiteiten) én om te luisteren (aandachtspunten, zorgen)

#### Installeer een bewonersraad

duidelijke mandaat en taakomschrijving. De raad heeft structureel contact met personeel en de bewoners.

#### Installeer een feedbackmechanisme

### Gebruik hiervoor de Building Movement on the Ground

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland.

Het Nieuwe Buurthuis

### Buurthub

Deze bouwsteen geeft de locatie een buurtfunctie voor bewoners, omwonenden en andere lokale partijen (zoals ondernemers, organisaties). De Buurthub is een fysieke plek voor ontmoeting, laagdrempelig contact en activiteiten, én een sociaal weefsel dat de samenhang en wederkerigheid tussen bewoners en de buurt versterkt.

#### Bewoners naar buiten, de buurt naar binnen, ruimte voor ontmoeting

### Uitvoering

#### Klankbordgroep & lokale behoeften

- Stel een klankbordgroep samen met omwonenden en ondernemers.
- Haal lokale wensen op: behoefte aan ruimtes, speelplekken, enz.

#### Inrichting buurthub op locatie

- Creëer laagdrempelige ontmoetingsplekken: huiskamer, koffiehoeke, speelhoeke, moestuin.
- Beschikbare ruimtes kunnen samen met buurt, ondernemers en gemeente een bestemming krijgen (bijv. verenigingsruimte, pakketpunt, reparatiecafé, restaurant).

#### Verbind met lokale organisaties

- Maak een scan van vrijwilligers-, maatschappelijke- en welzijnsorganisaties. Leg contact, voorkom overlap en versterk samenwerking door activiteiten af te stemmen.
- Streef naar tweerichtingsverkeer tussen deze organisaties en de locatie:
  - Gezamenlijk programma van activiteiten; afwisselend in de buurt en op locatie (taalcafés, kinderclub, kookavonden). Maak gebruik van bestaande faciliteiten.
  - Stel een 'verbinder' aan; hij/zij koppelt constant initiatieven aan elkaar.

#### Communicatie en interactie

- Organiseer open dagen (bijv. Burendag)
- Deel updates in lokale appgroepen of krant, liefst geschreven door de bewoners(raad).

De invulling van de buurthub verschilt per omgeving, afhankelijk van de behoeften en mogelijkheden. Belangrijkste partners zijn lokale partijen, van ondernemers tot buurtcentra! Maak initiatieven evt. inzichtelijk met WelcomeApp, stel wijkverbinders aan (VWN), betrek meedoenbalies (COA).

Het Nieuwe

# Buurthuis De bouwstenen

Laagdrempelige ontmoetingen en contact (op én buiten locatie) vergroot sociaal weefsel tussen bewoners en de buurt.

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland

### Gezond & welzijn

Deze bouwsteen creëert een gerichte mentale en fysieke ondersteuning en vrijwilligers geven hun kennis en vaardigheden inzetten om de veerkracht te versterken en de tijdig en verwijzen door

Preventief, gericht op

### De PSH-piramide

De focus ligt op de onderliggende reguliere zorg ingericht op



### Wat levert het op?

- **Bewoners:** sneller toegang tot welzijn verbeterd
- **Personeel:** effectiever vanuit zorgbehoefte
- **Gemeente:** efficiënter druk op specialistische

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland

### Op weg naar werkdag

Deze bouwsteen helpt bewoners van hun achtergrond worden begeleidt naar werk, stage of opleiding. Essentieel voor goede integratie

Integratie, eigenwaarde

### Uitvoering

1. **Start direct met taal:** bevordert op locatie, met gecertificeerde taalmaatjes). Zie volgend
2. **Vorm een projectteam:** met lokale partners
  - Locatie, gemeente en
  - Let op inzet van ervaren medewerkers
  - Vanuit de gemeente: een Werkgeversdienstversterker
3. **Voer intakegesprekken:** met lokale partners, interesses, taalniveau, kennis, bijvoorbeeld via de mediant
4. **Bied voorlichting en training:** met lokale partners, coöperaties, ROC's of organisaties
  - CV's opstellen en diploma's aanvragen
  - Voeren van sollicitatiegesprekken
  - Basisvaardigheden zoals taal en rekenen
5. **Breng het werkgeversnetwerk in kaart:** met lokale partners
6. **Plaats bewoners passend:** met lokale partners
  - Via het lokale netwerk
  - Via bemiddelingspartijen
  - M.b.v. arbeidsfit-trajecten
  - Link aan opleidingen, stage
7. **Houd contact:** monitor voortgang

Invulling en uitvoering met lokale partners, VWN, Untapped Talents

## Een duurzame aanpak voor menswaardige opvang in Nederland.

Het Nieuwe Buurthuis

### Slimme veiligheid

Veiligheid is essentieel voor bewoners, personeel en de omgeving. Verschillende bouwstenen dragen hieraan bij, met een focus op fysieke én sociale veiligheid (o.a. rust & privacy, bewonersparticipatie, preventieve mentale gezondheid, direct meedoen op de arbeidsmarkt, connectie met de buurt). Daarnaast voeren een sociaal huismeester en bewoners zelf bepaalde veiligheidstaken uit. Dit creëert een veilige leefomgeving waarin externe beveiliging op termijn kan worden afgebouwd.

Huismeesterschap, afschalen externe beveiliging, sociale veiligheid

### Belangrijke principes

Opgesteld o.b.v. onderzoek en voorbeelden uit binnen- en buitenland.

1. **Investeren in sociale veiligheid** loont. Vertrouwensrelaties (tussen bewoners, omwonenden & personeel) en duidelijke aanspreekpunten zijn essentieel.
2. Vind de juiste **balans** tussen fysieke veiligheidsmaatregelen zoals camera's en beveiligers & sociale veiligheid. Meerdere locaties in Nederland, Duitsland en België opereren zonder beveiligingspersoneel.
3. Maak veiligheid een **gedeelde verantwoordelijkheid** waar bewoners zelf aan bijdragen m.b.v. leef- en huisregels, trainingen voor ontruiming en BHV.
4. **Ambulante** teams kunnen veiligheid borgen op meerdere locaties.

### Uitvoering

Sociale en fysieke veiligheid ontstaat door een combinatie van:

#### Ligging en inrichting

- Pak de bouwsteen Rust & privacy erbij voor inrichting
- Wijs een contactpersoon aan voor de buurt, deel veiligheidsaanpak en -plan met omwonenden en organiseer periodieke bijeenkomsten
- Creëer een open omgeving zonder slagbomen, hekken

- Verricht hand- en spandiensten om snel kleine frustraties op te lossen (zoals het repareren van een kapot slot, een gebroken raam of kluisje)
- Signaleert potentiële conflict situaties en knelpunten
- In contact met de buurt (kent de sociale kaart) en de (mobiele) veiligheidsdiensten

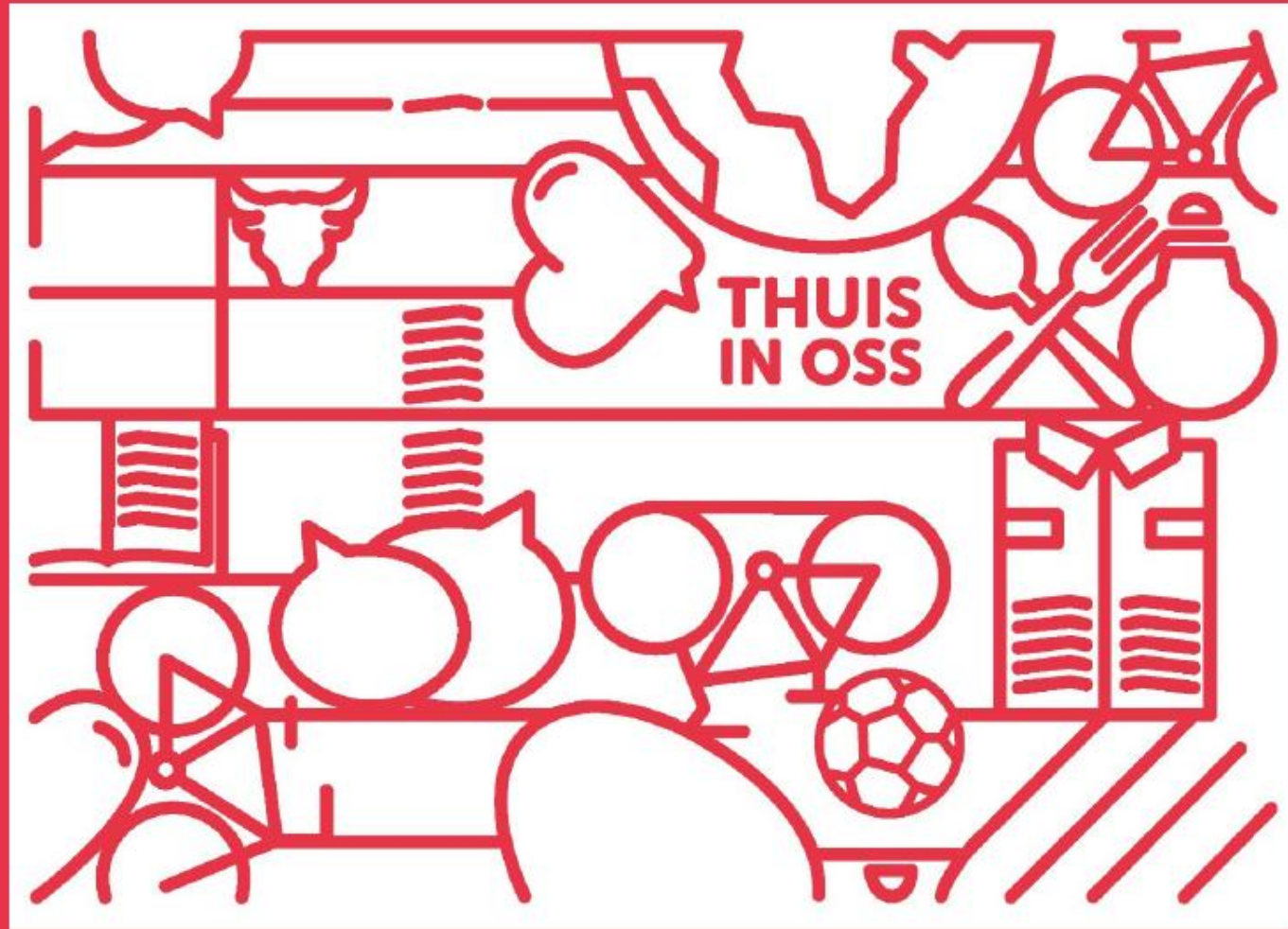
Inzet sociaal huismeester

Het Nieuwe

# Buurthuis De bouwstenen

Op termijn kan externe beveiliging afgebouwd worden door inzet **sociale huismeester** en bewoners.

[www.thuisinoss.com!](http://www.thuisinoss.com!)



[www.vluchtelingenopvangoss.nl](http://www.vluchtelingenopvangoss.nl)

**THUIS IN OSS**

Het  
Nieuwe

**Buurthuis**



# Neem eens een minuutje met degene die naast je zit.

- Wat triggert je in dit verhaal?
- Wat zou een dergelijke opvang kunnen betekenen voor jouw gemeente?
- Hoe zou het ontvangen worden?

**THUIS IN OSS**

Het  
Nieuwe

**Buurthuis**



# Een utopie? Niet perse!

- Trial & error, vallen & opstaan
- Geen blauwdruk
- Jezelf als gemeente ruimte gunnen om te experimenteren
- Gebruik maken van ‘couleur locale’ en lokale superpowers
- Lessen uit pilotvalidatie Het Nieuwe Buurthuis:
  - Personeel (capaciteit, focus, kennis, vaardigheden)
  - Proces (volgordelijkheid)
  - Inrichting (fysiek, ligging)
  - Samenwerking (gemeentelijk, landelijk, uitwisseling)

**THUIS IN OSS**

Het  
Nieuwe

**Buurthuis**



# Community of practice.

- Op jullie tafels liggen 5 sets met dilemma's:
  - A. Controle ↔ Vertrouwen
  - B. Veiligheid ↔ Eigenaarschap
  - C. Buurt ↔ Afscherming
  - D. Tempo ↔ Draagvlak
  - E. Medewerkersrol
- Kies samen 1 categorie.
- Neem 5 minuten om te bepalen wat de dilemma's betekenen voor jullie gemeenten. Wat zou de eerste stap zijn om in het **GROEN** te komen en wat zou je daarvoor nodig hebben?
- Gebruik hiervoor het mini-actieplan op tafel en eventueel de checklist.

**THUIS IN OSS**

Het  
Nieuwe

**Buurthuis**



# Take-aways.

## Exit ticket

- Wat neem je mee / wat vertel je morgen aan je collega?
- Schrijf die op een post-it (en plak 'm liefst op de flipchart bij vertrek).

## Mini-actieplan

- Wat is jouw persoonlijke eerstvolgende stap?
- Schrijf die op een post-it (en plak 'm liefst op de flipchart bij vertrek).

**THUIS IN OSS**

Het  
Nieuwe

**Buurthuis**



Het  
Nieuwe

# Buurthuis

We zitten middenin een positieve beweging voorwaarts. We blijven leren, verbeteren en laten stapje voor stapje zien dat het écht anders kan!  
**Kortom, we geloven in deze aanpak & richting.**

**Wil je meer weten en/of onderdeel worden van deze beweging?**

**Neem contact op!**

## Contactgegevens

Lonneke Noteboom

+31 6 38 21 75 25

[lnoteboom@redcross.nl](mailto:lnoteboom@redcross.nl)

Het  
Nieuwe

Buurthuis